

Брюксел, 20.5.2020 г.
COM(2020) 533 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

Австрия

Доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

Австрия

Доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж. Клаузата, както е посочено в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 1 от Регламент (ЕО) 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) 1467/97, улеснява координирането на бюджетните политики в периоди на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази пред Съвета становището, че предвид очаквания сериозен икономически спад вследствие на разпространението на COVID-19 настоящите условия позволяват активирането на клаузата. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. Активирането на общата клауза за дерогация позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел, при условие че с това не се излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. Във връзка с корективните мерки на Пакта за стабилност и растеж Съветът може също така да реши, по препоръка на Комисията, да приеме промяна във фискалната траектория. Общата клауза за дерогация не спира прилагането на процедурите, предвидени в Пакта за стабилност и растеж. Тя позволява на държавите членки да се отклонят от бюджетните задължения, които обичайно се прилагат, като същевременно дава възможност на Комисията и на Съвета да предприемат необходимите мерки за координиране на политиката в рамките на Пакта.

Данните, предоставени от австрийските органи на 31 март 2020 г. и впоследствие потвърдени от Евростат¹, показват, че салдото по консолидирания държавен бюджет на Австрия е достигнало 0,7 % от БВП през 2019 г., докато брутният консолидиран държавен дълг е бил 70,4 % от БВП. Според програмата за стабилност Австрия планира дефицит от 8,0 % от БВП през 2020 г., а дългът се планира в размер на 81,4 % от БВП².

Планираният дефицит за 2020 г. съдържа *prima facie* доказателства за наличието на прекомерен дефицит, както е определено в Пакта за стабилност и растеж.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>.

² На 30 април австрийските органи представиха на Комисията техническа актуализация на програмата за стабилност за периода 2019—2021 г. С тази актуализация австрийските органи отговарят на искането на Комисията, формулирано в Становището на Комисията относно актуализирания проект на бюджетен план за 2020 г.

С оглед на това Комисията изготви настоящия доклад, в който анализира спазването от страна на Австрия на критериите за дефицита и за дълга по Договора. В него се отчитат всички действащи фактори и се разглежда надлежно големият икономически шок, свързан с пандемията от COVID-19.

Таблица 1. Дефицит по консолидирания държавен бюджет и консолидиран държавен дълг (% от БВП)

		2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г. COM	2021 г. COM
Критерий за дефицита	Салдо по консолидирания държавен бюджет	-1,5	-0,8	0,2	0,7	-6,1	-1,9
Критерий за дълга	Брутен консолидиран държавен дълг	82,9	78,3	74,0	70,4	78,8	75,8

Източник: Евростат, прогноза на Комисията от пролетта на 2020 г.

2. КРИТЕРИЙ ЗА ДЕФИЦИТА

Въз основа на техническата актуализация на програмата за стабилност се планира дефицитът на консолидирания държавен бюджет на Австрия през 2020 г. да достигне 8,0 % от БВП, което е над и не близо до референтната стойност от 3 % от БВП съгласно Договора.

Планираното надвишаване на референтната стойност по Договора през 2020 г. е по изключение, тъй като се дължи на сериозен икономически спад. Като се отчита въздействието на пандемията от COVID-19, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. се предвижда свиване на реалния БВП с 5,5 % през 2020 г.

Планираното надвишаване на референтната стойност по Договора ще е временно съгласно прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г., в която се предвижда дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до под 3 % от БВП през 2021 г. Тези прогнози обаче се характеризират с изключително висока степен на несигурност.

В обобщение, планираният дефицит за 2020 г. е над и не близо до референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Счита се, че планираното надвишаване е по изключение по смисъла на Договора и на Пакта за стабилност и растеж, а естеството му понастоящем се счита за временно. Следователно анализът предполага, че *prima facie* критерият за дефицита, както е определено в Договора и Регламент (ЕО) № 1467/97, не е изпълнен.

3. КРИТЕРИЙ ЗА ДЪЛГА

Съотношението на държавния дълг към БВП е намаляло от 74,0 % през 2018 г. на 70,4 % през 2019 г. Този спад се дължи главно на подобрението на първичното салдо и е подкрепен от корекциите наличности-потоци, произтичащи от продажбата на обезценени активи от банки с проблемни активи, включени в сметки на държавното управление.

Съобщените данни показват, че през 2019 г. Австрия е изпълнила целевия показател за намаляване на дълга, тъй като разликата спрямо показателя е -6,1 % от БВП.

Така анализът показва, че въз основа на данните за изпълнението за 2019 г. критерият за дълга е изпълнен.

4. ДЕЙСТВАЩИ ФАКТОРИ

Съгласно член 126, параграф 3 от Договора, ако държава членка не изпълнява изискванията по единия или по двата критерия, Комисията трябва да изготви доклад. В този доклад трябва също така да се „взема предвид дали бюджетният дефицит надвишава държавните инвестиционни разходи, както и всички останали съответни фактори, включително средносрочното икономическо и бюджетно състояние на държавата членка“.

Тези фактори са изяснени допълнително в член 2, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1467/97, в който се посочва също, че трябва да бъдат надлежно отчетени „всички други фактори, които според съответната държава членка са от значение за цялостната оценка на спазването на критериите за дефицита и за дълга и които държавата членка е представила на Съвета и на Комисията“.

Както се посочва в член 2, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1467/97, по отношение на спазването на критерия за дефицита тъй като съотношението на държавния дълг към БВП надвишава референтната стойност от 60 % и двойното условие не е изпълнено — т.е. условието дефицитът да остане близо до референтната стойност и неговото превишение над референтната стойност да е временно, тези действащи фактори не могат да бъдат взети предвид при етапите, водещи до вземане на решение за наличието на прекомерен дефицит в Австрия въз основа на критерия за дефицита.

В настоящата ситуация основен допълнителен фактор, който трябва да се отчете по отношение на 2020 г., са последиците за икономиката от пандемията от COVID-19, която оказва много съществено въздействие върху състоянието на бюджета и води до твърде несигурни перспективи. Пандемията също така доведе до активирането на общата клауза за дерогация.

4.1. Пандемията от COVID-19

Пандемията от COVID-19 доведе до голям икономически шок, който има значително отрицателно въздействие в целия Европейски съюз. Последиците за растежа на БВП ще зависят от продължителността както на пандемията, така и на мерките, предприети от националните органи и на европейско и световно равнище за забавяне на нейното разпространение, защита на производствения капацитет и подпомагане на съвкупното търсене. Държавите членки вече приеха или са в процес на приемане на бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравните системи и за облекчаване на положението на онези хора и сектори, които са особено засегнати. Бяха приети и значителни мерки за подкрепа за ликвидност и други гаранции. При наличие на по-подробна информация компетентните статистически органи трябва да проучат дали тези мерки водят до незабавно въздействие върху салдото по консолидирания държавен бюджет. Заедно със спада в икономическата дейност, тези мерки ще допринесат за значително по-високи стойности на държавния дефицит и държавния дълг.

4.2 Икономическо положение в средносрочен план

Пандемията от COVID-19 има сериозно отражение върху перспективите за растеж на Австрия. Тъй като Австрия е малка, отворена икономика, развитията там са тясно свързани с тези на основните ѝ търговски партньори. В резултат на това ограничителните мерки за борба с вируса и свързаното с тях нарушаване на веригата на доставки засегнаха както търсенето, така и предлагането в икономиката, което доведе до спад в голям брой сектори. Свързаните с туризма сектори са особено засегнати от ограниченията за пътуване в международен план. Въпреки това, като се има предвид относително бързото намаляване на броя на новите инфекции, Австрия беше една от първите държави членки, които обявиха постепенно облекчаване на мерките за изолация в домашни условия, считано от средата на април. Поради това се очаква свиването през първата половина на годината да бъде малко по-малко в сравнение с други държави членки от еврозоната. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. се предвижда реалният БВП да намалее с 5,5 % през текущата година. Намаляването засяга голям брой сектори, и по-специално вътрешното търсене и износа на услуги. Това е смекчаващ фактор при оценката на спазването от страна на държавата членка на критерия за дефицита през 2020 г. При допускане за постепенно нормализиране, през втората половина на годината се очаква нарастване на БВП, последвано от стабилно възстановяване в размер на 5,0 % през 2021 г. Макроикономическата перспектива се характеризира с изключително голяма степен на несигурност, свързана с продължителността на пандемията от COVID-19 и произтичащите от нея последици за икономиката.

4.3 Състояние на бюджета в средносрочен план

Въз основа на данните за изпълнението и прогнозата на Комисията през 2019 г. Австрия изпълни своята средносрочна бюджетна цел.

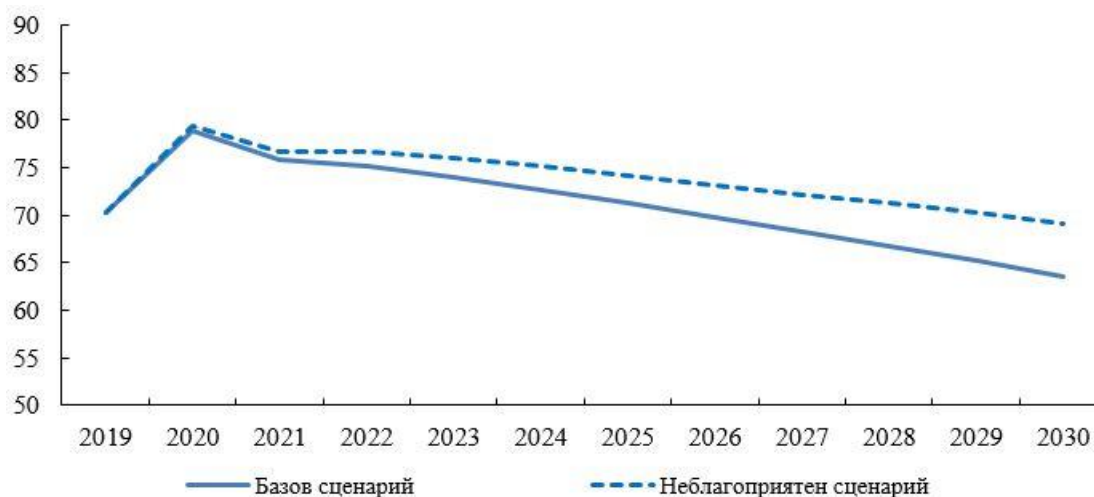
Съгласно програмата за стабилност смекчаването на социално-икономическите последици от пандемията има централна роля в управлението на кризата и до голяма степен определя бюджетното развитие. Федералното правителство стартира всеобхватен пакет от мерки за помощ в размер на 38 милиарда евро (около 9,9 % от БВП). Основната цел на „пакета от мерки за помощ във връзка с коронавируса“ е да се гарантира предоставянето на здравни грижи, запазването на работните места и запазването на имиджа на Австрия като добро място за стопанска дейност. Пакетът се състои от незабавна помощ за МСП, по-големи публични разходи за здравеопазване и социална политика, пряко предоставяне на ликвидност и трансфери за дружества в затруднено положение, средства за работа при намалено работно време и отсрочване на данъци. В допълнение въздействието върху бюджета на допълнителните мерки за съживяване на икономиката все още не е включено в прогнозите.

4.4 Държавен дълг в средносрочен план

Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. консолидираният държавен дълг се очаква да нарасне от 70,4 % от БВП през 2019 г. на 78,8 % до 2020 г. Анализът на устойчивостта на дълга беше актуализиран въз основа на тази прогноза. Анализът

потвърждава, че независимо от рисковете дългът на Австрия продължава да бъде устойчив в средносрочен план, като се отчитат също така и важни смекчаващи фактори (включително профилът на дълга и рекордно ниското равнище на лихвените проценти). По-специално, въпреки че държавният дълг нараства в резултат на кризата, свързана с COVID-19, се очаква съотношението на дълга в базовия сценарий да намалява с устойчиви темпове в средносрочен план (графика 1).³

Графика 1: Съотношение на държавния дълг към БВП, Австрия, % от БВП

Източник: Службите на Комисията.

4.5 Други фактори, изтъкнати от държавата членка

На 11 май 2020 г. австрийските органи изпратиха писмо с действащи фактори в съответствие с член 2, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1467/97. Анализът, представен в предходните раздели, вече обхваща в широки линии основните фактори, посочени от органите. Допълнителни фактори, които все още не са споменати по-горе, са мерките за съживяване на икономиката, които органите планират съвместно със социалните партньори. Що се отнася до мерките, посочени в техническата актуализация на

³ Базовият сценарий се основава на прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. За периода след 2021 г. се прави допускане за постепенно коригиране на фискалната политика в съответствие с рамките на ЕС за икономическа и фискална координация и надзор. Растежът на реалния БВП се прогнозира в съответствие с т.нар. „Т+10“ методика на Комитета за икономическа политика/Работната група по разликата между фактическия и потенциалния БВП. По-специално, (реалният) действителният растеж на БВП се основава на потенциалния растеж, като се влияе от обмисляните допълнителни фискални корекции (чрез фискалния мултипликатор). Приема се, че инфлацията постепенно ще се доближава до 2 %. Допусканията за лихвените проценти се определят в съответствие с очакванията на финансовите пазари. При неблагоприятния сценарий допускането е за по-високи лихвени проценти (с 500 базисни пункта) и по-нисък растеж на БВП (с -0,5 процентни пункта) в сравнение с базовия сценарий (за целия прогнозен период).

програмата за стабилност, ръководният принцип на обявената програма за възстановяване е да се запази производственият потенциал на австрийската икономика.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Съгласно техническата актуализация на програмата за стабилност, през 2020 г. номиналният дефицит по консолидирания държавен бюджет на Австрия се планира да се увеличи до 8,0 % от БВП, тоест над и не близо до референтната стойност от 3 % от БВП по Договора. Счита се, че планираното надвишаване на референтната стойност е по изключение и понастоящем неговото естество се счита за временно.

Брутният консолидиран държавен дълг е бил 70,4 % от БВП в края на 2019 г. — значително над посочената в Договора референтна стойност от 60 % от БВП. Австрия е изпълнила целевия показател за намаляване на дълга през 2019 г.

В съответствие с Договора и Пакта за стабилност и растеж в настоящия доклад бяха разгледани също така действащите фактори. Както се посочва в член 2, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1467/97, що се отнася до спазването на критерия за дефицита през 2020 г., тъй като съотношението на държавния дълг към БВП надвишава референтната стойност от 60 % и двойното условие не е изпълнено — т.е. условието дефицитът да остане близо до референтната стойност и неговото надвишаване над референтната стойност да е временно, тези действащи фактори не могат да бъдат взети предвид при етапите, водещи до вземане на решение за наличието на прекомерен дефицит в Австрия въз основа на критерия за дефицита.

Като цяло анализът сочи, че критерият за дефицита, определен в Договора и в Регламент (ЕО) № 1467/1997, не е изпълнен.